

Datum van de excursie:

10 September 2016

Bezochte gebied:

Oostvaardersplassen, 5600 ha wetland tussen Almere en Lelystad
Excursie van 08.00 tot 15.30 uur

Begeleider:

Robert de Groot

Weer: Grondmist en druppels op de heenweg, daarna werd het heel zonnig, wind uit ZW, niet veel meer dan 2 Beaufort, Temperatuur tot 22°C. Zonnebrandweer.

Opmerkelijk: De lange tijd dat een Slechtvalk in hetzelfde boomtopje blijft zitten.

Soortenlijst

Nederlandse naam	English name	Scientific name
Fuut	Great Crested Grebe	<i>Podiceps cristatus</i>
Dodaars	Dabchick/Little Grebe	<i>Tachybaptus ruficollis</i>
Aalscholver	Great Cormorant	<i>Phalacrocorax carbo</i>
Grote zilverreiger	Great Egret	<i>Casmerodius albus</i>
Blauwe reiger	Grey Heron	<i>Ardea cinerea</i>
Lepelaar	(Eurasian) Spoonbill	<i>Platalea leucorodia</i>
Knobbelzwaan	Mute Swan	<i>Cygnus olor</i>
Grauwe gans	Greylag Goose	<i>Anser anser</i>
Brandgans	Barnacle Goose	<i>Branta leucopsis</i>
Bergeend	(Common) Shelduck	<i>Tadorna tadorna</i>
Nijlgans	Egyptian Goose	<i>Alopochen aegyptiacus</i>
Smient	(Eurasian) Wigeon	<i>Anas penelope</i>
Wilde eend	Mallard	<i>Anas platyrhynchos</i>
Krakeend	Gadwall	<i>Anas strepera</i>
Slobeend	(Northern) Shoveler	<i>Anas clypeata</i>
Wintertaling	(Common) Teal	<i>Anas crecca</i>
Tafeleend	(Common) Pochard	<i>Aythya ferina</i>
Kuifeend	Tufted Duck	<i>Aythya fuligula</i>
Bruine kiekendief	Marsh Harrier	<i>Circus aeruginosus</i>
Buizerd	(Common) Buzzard	<i>Buteo buteo</i>
Zeearend	White-tailed Eagle	<i>Haliaeetus albicilla</i>
Slechtvalk	Peregrine Falcon	<i>Falco peregrinus</i>
Waterhoen	Moorhen	<i>Gallinula chloropus</i>
Meerkoet	(Common) Coot	<i>Fulica atra</i>
Kievit	Northern Lapwing	<i>Vanellus vanellus</i>
Groenpootruiter	(Common) Greenshank	<i>Tringa nebularia</i>
Oeverloper	(Common) Sandpiper	<i>Actitis hypoleucos</i>
Watersnip	(Common) Snipe	<i>Gallinago gallinago</i>
Kokmeeuw	Black headed Gull	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>

	Stormmeeuw	(Common) Gull	<i>Larus canus</i>
	Zilvermeeuw	Herring Gull	<i>Larus argentatus</i>
	Houtduif	Wood Pigeon	<i>Columba palumbus</i>
	Holenduif	Stock Dove	<i>Columba oenas</i>
	Boerenwaluw	Barn Swallow	<i>Hirundo rustica</i>
	Witte kwikstaart	White Wagtail	<i>Motacilla alba</i>
	Gele kwikstaart	Yellow Wagtail	<i>Motacilla flava</i>
(H)	Winterkoning	Wren	<i>Troglodytes troglodytes</i>
	Merel	Blackbird	<i>Turdus merula</i>
	Koolmees	Great Tit	<i>Parus major</i>
	Tuinfluitier	Garden Warbler	<i>Sylvia borin</i>
	Spreeuw	(Common) Starling	<i>Sturnus vulgaris</i>
	Ekster	Magpie	<i>Pica pica</i>
	Kauw	(Eurasian)Jackdaw	<i>Corvus monedula</i>
	Raaf	(Common) Raven	<i>Corvus corax</i>
	Zwarte kraai	Carrion Crow	<i>Corvus corone</i>
	Huismus	House Sparrow	<i>Passer domesticus</i>
	Vink	Chaffinch	<i>Fringilla coelebs</i>
	Putter	Goldfinch	<i>Carduelis carduelis</i>

	47	1	48
	Soorten waargenomen / Species observed	(H) = Alleen gehoord / Heard only	Total

Op de dag dat de Triathlon van Almere wordt gehouden, is een groot deel van de Oostvaardersplassen moeilijk bereikbaar. Oostvaardersdijk, Knardijk en Praamweg zijn geblokkeerd.

Nummers tussen haakjes corresponderen met nummers op de kaart hieronder. Groene tekst is algemene beschrijving, zwart is waargenomen op excursie

Oostvaarder(1), NME Centrum gemeente Almere. Twee verdiepingen vogelplezier. Op de eerste verdieping een zaal met glazen ramen die een goed uitzicht bieden op de Oostvaardersplassen. Soms, in de zomer, kunnen de ramen worden opengeschoven. Op de tweede verdieping ligt het Kraaiennest, een open balkon, wel met een dak erboven, maar zonder de vertekening die zelfs de beste ruiten toch nog altijd geven. Op de eilandjes in het meer voor dit gebouw broeden Kluut, Kievit, Kleine Plevier: Altijd zijn er Grauwe Ganzen en het spektakel van een Vos in de lente die de gansjes belaagt. Goede kans op meerdere soorten roofvogels, Zearend, Slechtvalk, Bruine Kiekendief maar ook Sperwer, Havik, Buizerd en soms, voor een paar dagen in de herfst Visarend: We kijken eerst even naar een erg platgereden Ringslang op de oprit. Daarna vanaf het terras. De eerste Edelherten komen in beeld. Karpers met de ruggen boven water in de vijver naast het centrum. Normaal opent het NME-centrum de deuren pas om 10 uur, maar de staf is al binnen en ze staan ons toe om beide observatiedekken te gebruiken. Vlakbij natuurlijk Grauwe Ganzen, de biologische ruis van de Oostvaardersplassen. Langs de oever Watersnip en Wintertaling. Op dode takken in het voormalige bos zitten meerdere vogels, sommige zijn door tegenlicht moeilijk te determineren, maar een Slechtvalk zit met zeer lichte borst-buik en donker motorhelmpje duidelijk in beeld. Buizerds zijn vaak zelfs met tegenlicht te determineren, bredere

schouders, korte staart (zonder vork). Sommige silhouetten suggereren nog meer valken of kraaiachtigen, maar die zijn vanwege de belichting niet tot een soort terug te voeren. Inmiddels is ook het restaurant open, en enkelen slobberen snel een bakkie terwijl een deel van de groep alvast naar het volgende punt begint te lopen.

Hugo de Vries (3) Parkeerplaats aan begin van wandelpad naar uitkijkheuvel aan Jan van den Boschpad. In de bomen hier zijn soms Wielewalen te horen. Goed uitgangspunt voor wandeling door het Fluitbos, ten westen van de parkeerplaats. Spechten, Havik, Winterkoning, mezen en Roodborst zijn hier te vinden. .Op het wandelpad zit een jonge spreeuw, erg egaal grijsbruin op kop en hals, precies zo als in het boekje, maar toch vaak een verrassing, alsof het een onbekende soort is. Een Oeverloper vliegt op uit de sloot, maar blijft voor velen uit beeld, te snel. Vanaf de uitkijkbult zien we nog steeds de Slechtvalk. En nu nog beter in beeld. Het is er overigens best druk met twee andere excursies en nog wat los volk. Toch nog genoeg ruimte voor iedereen. Langs de oever aan de overkant 3 Lepelaars, waarvan één exemplaar op beide poten een groene ring draagt. Er is niets op te lezen. Meer Watersnip, Wilde- en Soepeend (u weet wel: *Anas unox*), Grauwe Ganzen en er landt een Groenpootruiter. Bij de andere excursies menen ze ook nog een Kempmaan te zien, maar die zien wij niet, wel een Watersnip ter plaatse. We lopen door het bos terug naar de auto's, en horen een Winterkoning. Een Tuinfluiter speelt zeer succesvol verstoppertje, en is maar heel even te zien.

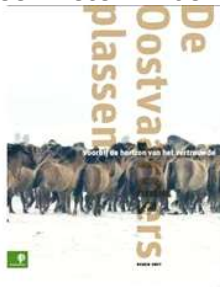
Grote Praambult (8) Uitzicht over een heel groot terrein. Recht vooruit het oude talud van de brug. Links ervan de restanten van een bos van Vlier, wilg en wat Meidoorn. Volkomen weggegeten door Edelherten en Konik-paarden, die in de winter de bast van de bomen pellen. Rechts een zandvlakte met waterplassen, let hier op Vos, Raaf, in de bomen er omheen zit ook vaker een Havik en vrijwel zeker Buizerd. Heckrund loopt hier ook meestal in beeld: Alleen bereikbaar via Stripheldenbuurt en Trekweg. We parkeren onder het viaduct en klimmen naar boven. Op de bult zelf is het rustig, afgezien van een langssuizende tijdrifciets met begeleidende motor, van tijd tot tijd. Verder alleen vogelaars te voet. Een van hen wijst een Visarend aan, die op twee kilometer afstand langs vliegt. We vinden ook het nest van de Zeearend en even later het dier zelf. Een klein vlekje op grote afstand. Hoog in de lucht pikken we er later nog een op, nog verder en kleiner. Een vrouw Bruine Kiekendief vliegt dan toch dichterbij en is dus veel beter te zien. Raaf, Zwarte Kraai, Buizerd en in de velden Grauwe- en Brandgans. En natuurlijk de grazers. Bijna op het moment dat we besloten hebben te verkassen komt er een viertal Putters langs. Het is hier wel eens drukker met vogels. Langs de Trekweg en de A6 rijden we buitenom Almere naar het volgende punt:

Natte Graslanden (19) Iets meer dan een vierkante kilometer, aan drie kanten te bezichtigen vanaf fietspaden en vanachter kijkschermen. Voormalig weidegebied, nu beschermd. Meest interessant in lente en herfst. Droogt in de zomer soms te ver uit. Open grasland met ondiepe plassen en slootjes. Veel waadvogels, maar ook soms jagend Zeearend, Havik en Sperwer. Watersnip, en meerdere soorten eenden, Dodaars en soms Geoorde Fuut op het water. De struiken op de dijk herbergen veel zangvogels, maar deze verstoppelen zich vaak goed. In de wilgen aan de zuidkant van het fietspad veel sporen van Bever: De afgeknaagde stammetjes zien we, zelfs nu de zomerse vegetatie ze een beetje verstopt. Maar afgezien van een enkel Koolmeesje is het stil. Knobbelzwanen in de haventjes tussen de huizen, daar lopen weinig vogelaars warm voor. Het eerste kijkscherm is natuurlijk te klein voor deze groep, maar ieder op zijn of haar beurt kan even kijken. Er zit weer een Slechtvalk in beeld

op een klein hekje. Bij de hut zouden we dat beter moeten kunnen zien, dus we lopen verder. Wanneer je als gids iets wits op hetzelfde hekje meerdere malen "kop van de paal" noemt, en dan moet bekennen dat het toch een Slechtvalk is die is blijven zitten, dan heb je een rooiere kop dan het "Verboden in te rijden" bord. Gelukkig is het een beetje donker in de hut. Het rood van een voorbijlopende Vos trekt gelukkig meer aandacht. Dat is de eerste die ik hier zie. Wel jammer dat er nu in dit gebied Vossen voorkomen, want dat zal de grondbroeders hier geen goed doen. Vlak voor de hut zwemmen Tafeleend, Dodaars, liggen Smient en Wintertaling op een modderbank en zoekt een Oeverloper naar iets eetbaars. Grote Zilverreiger en Lepelaar bieden nog iets wits in het groene veld, een groep van 14 Lepelaars vliegt ook naar Zuid. Een Buizerd en een Bruine Kiekendief, dame, komen over. Een heel lichte roofvogel in de verre noord-oost hoek is toch nog even spannend, maar blijkt een Buizerd. Er zitten Kieviten, Kokmeeuwen en ook nog Brandganzen op het terrein, maar geen toevoegingen aan de lijst.

Teruglopend toch ook nog even over de dijk heen gekeken. Het dorp Marken met de vuurtoren "het Paard" heel helder aan de overkant van het Markermeer. Kok- en Stormmeeuw, maar geen Visdieven meer. De dag ervoor nog wel in kleine aantallen, maar nu compleet absent. Fuut en Aalscholver in de buurt van de fuiken. Het rietmoeras van de Verbindingszone is heel rustig, op Krakeend en Meerkoet na. De auto's staan even verder. We rijden terug naar de Oostvaarder, waar we vanochtend waren begonnen. Afscheid nemen en nog de mooi boek meekrijgen als bonus. "Niet te veel praten maar doen" geeft een leuk beeld wat een vogelwerkgroep Uffelte en omstreken heeft bereikt in 40 jaar. Dank daarvoor. Daarna blijven de klanten nog even op die parkeerplaats en scoren een Boomvalk. Daar steekt voor mij een Halsbandparkiet bij Amsterdam maar matig bij af.

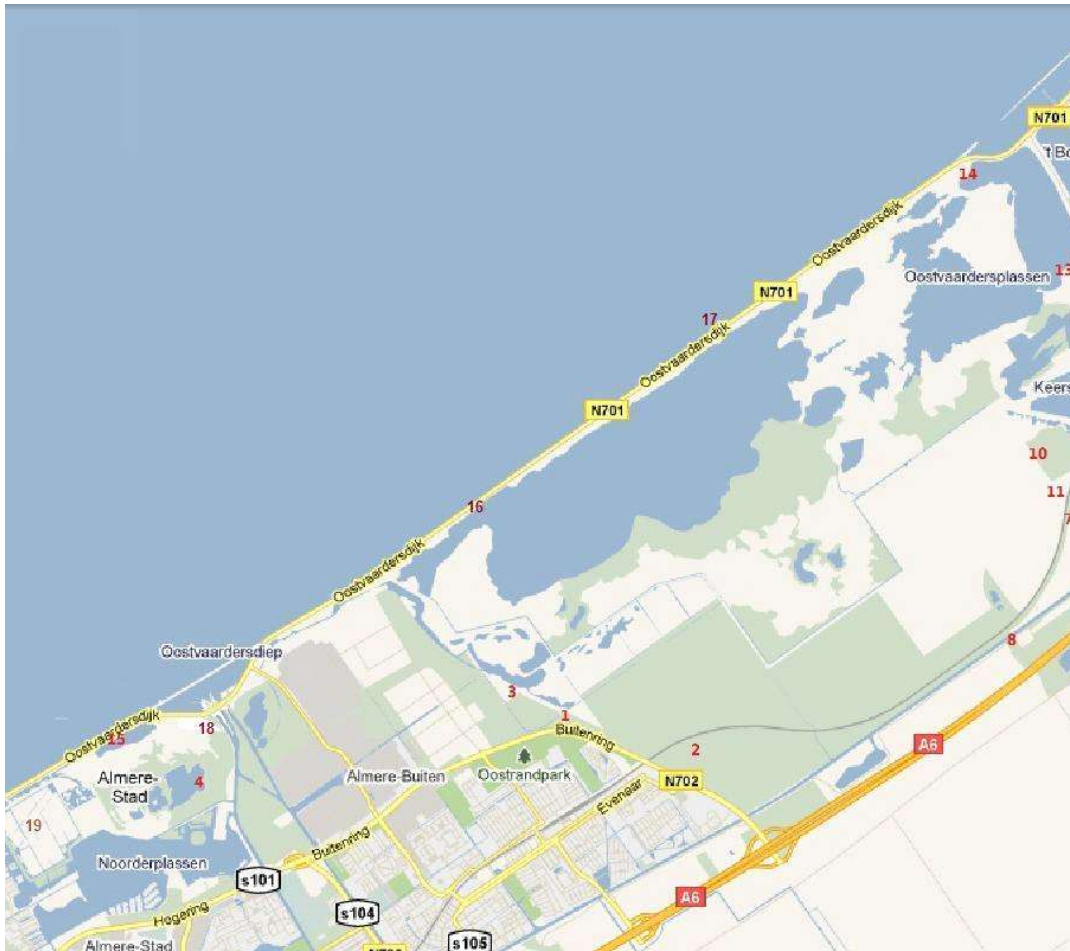
Meer weten? Boeken over de Oostvaardersplassen:

Titel: De Oostvaardersplassen, voorbij de grenzen van het vertrouwde. Fotografie: Ruben Smit.
Tekst: Rinske Hillen en Jan Daan Hillen, in samenwerking met Frans Vera. ISBN 978-90-816300-1-6.

Titel: Oostvaardersplassen, nieuwe natuur op oude zeebodemb. Samenstelling: Bremer, P., Berg, L van den, Euverman, G., Wigbels, V., Tempel, J. Uitgever : Staatsbosbeheer ISBN: 90-805009-2-5

Hutten en uitkijkheuvels in Flevoland, in of bij het gebied van de Oostvaardersplassen.

Websites met recente informatie:

Algemeen, doorzoekbaar op gebied, soort, tijdvak: www.waarneming.nl

Meer gericht op zeldzame vogels (soms zoogdieren):

<https://www.dutchbirding.nl/>

Flevo Birdwatching, van jullie excursie: <http://www.birdsnetherlands.nl/>

Rafiki Birdwatching, jullie gids (binnenkort in Spanje): <http://rafiki-birdwatching.eu/>